ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/21/3708

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	30.12.2021, Tallinn
Vaide esitamise aeg	11.11.2021 (registreeritud 12.11.2021)
Teabevaldaja	Kiili Vallavalitsus e-posti aadress: info@kiilivald.ee
Vaide esitaja	Kaljula Arenduse OÜ e-posti aadress: erki.arakas@realin.ee

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel:

1) jätan vaide rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Kaljula Arenduse OÜ esitas 03.11.2021 Kiili vallale teabenõude, paludes saata Kiili Vallavalitsuse 01. juuni 2021 istungil nr 23 päevakorrapunktis 1.2.1 (Sausti külas Kaljula elamuala detailplaneeringu algatamine) ettekandmisel/arutlusel olnud kõik detailplaneeringu algatamise dokumendid koos lisadega.
2. Kiili vald vastas teabenõudjale 09.11.2021, esitades 01.06.2021 ja 09.06.2021 vallavalitsuse istungite protokolli väljavõtted.
3. 11.11.2021 esitas Kaljula Arenduse OÜ Andmekaitse Inspektsioonile sekkumistaotluse, mis on registreeritud 12.11.2021 vaidena Kiili valla tegevuse peale teabenõude täitmisel. Vaide esitaja väitel ei saanud ta neid dokumente, mida teabenõudes küsis.
4. Andmekaitse Inspektsioon esitas 06.12.2021 Kiili Vallavalitsusele järelepärimise

(küsimused sisalduvad teabevaldaja vastuses).
5. Kiili Vallavalitus vastas 16.12.2021.
6. Kaljula Arenduse OÜ on saatnud sama teabenõudega seonduvalt Andmekaitse Inspektsioonile täiendavalt veel järgmised kirjad:17.11, 25.11 ja 06.12.2021

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Käesolev sekkumistaotlus on seotud kaebaja poolt 03.11.2021 esitatud teabenõudega, mille sisuks on: Palun saata allolevale e-posti aadressile: Kiili Vallavalitsuse 01. juuni 2021 istungil nr 23 päevakorrapunktis 1.2.1 (Sausti külas Kaljula elamuala detailplaneeringu algatamine) ettekandmisel/arutlusel olnud kõik detailplaneeringu algatamise dokumendid koos lisadega. Teabenõude vastamise tähtaeg AvTS § 18 lg 1 kohaselt on hiljemalt 10.11.2021. Kiili vald vastas 09.11.2021: Manusena on lisatud 01.06.2021 ja 09.06.2021 vallavalitsuse istungite protokolli väljavõtted. E-kirja manusena lisati protokollide väljavõtted.

Kaebaja ei taotlenud 09.11.2021 Kiili valla poolt saadetud dokumente (istungi protokolle), vaid taotles: ettekandmisel/arutlusel olnud kõik detailplaneeringu algatamise dokumendid koos lisadega. Kuna eelpool taustinfona tooduna on Kiili valla tegevus süsteemne (kirjadele ei vastata, kui vastatakse, siis ei vastata konkreetsetele küsimustele jne), on kaebajal tekkinud kahtlus, et käesoleva Teabenõude nõuetekohane mitterahuldamine on samuti tahtlik ja võib mõjutada detailplaneeringu menetluse protsessi.

Kiili vald oleks pidanud vastama teabenõudele, esitades taotletud dokumendid.

Kaebaja saatis teabevaldajale 03.11.2021 esitatud teabenõudele täienduse. Kuna esialgu taotletud teavet ei esitatud, oleks Teabenõude vastamise tähtaeg pidanud olema esimeses teabenõudes esitatud tähtaeg. Teabevaldaja on aga teabenõude täiendust käsitlenud kui uut teabenõuet. See tekitab jällegi täiendavat ajakadu. Muuhulgas ei ole Teabenõuet registreeritud § 16 lg 2 kohaselt dokumendiregistris (puudub viide teabenõude täitmise eest vastutavale ametnikule). Kiili valla üldtelefonile helistades vastuseid ei saa.

Kiili valla dokumendiregistris on registreerimata ka kaebaja ja Kiili valla vahel sõlmitud haldusleping, mis AvTS § 12 lg 3 alusel peaks olema dokumendiregistris registreeritud sõlmimisele järgneval päeval. Leping lisatud avalduse lisana. Käesolev leping on samuti menetluses oluline dokument.

Rikkumine kahjustab kaebaja huve. Kiili vald on vaatamata korduvatele palvetele tahtlikult varjanud kaebaja ees detailplaneeringu menetlusega seotud olulisi dokumente ning ei ole detailplaneeringu menetlust viinud läbi Planeerimisseaduses toodud tähtajal, põhjustades kaebajale materiaalset kahju ja ebamugavusi. Planeerimisseaduse kohaselt on planeerimismenetlus avalik menetlus. Kaebajal on õigus tutvuda kõigi tema suhtes menetluses oleva haldusmenetluse dokumentidega ning saada igal ajal ülevaadet menetlusest. Selleks on antud juhul esitatud teabenõue, mille mittekohase täitmisega rikutakse kaebaja õigusi.

Kiili valla kohustamist registreerida dokumendid dokumendiregistris vastavalt seaduses toodud nõuetele ning vastata teabenõuetele tähtaegselt ja esitama taotletud teavet (mitte teavet teabevaldaja äranägemise järgi).

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Vastused Andmekaitse Inspektsiooni küsimustele:
1. Kuidas saite aru teabenõudest ja selle täiendustest - mis dokumente teabenõudja soovis? *Võttes aluseks Kiili Vallavalitsuse ja teabenõudja kirjavahetuse siis lõpuks saime aru mida teabenõudja soovis. Alguses saatsime teabenõudjale mitte soovitud dokumendid. Peale täpsustuse küsimist suutsime välja selgitada teabenõudja soovid. Selgus, et teabenõudja soovis Kiili Vallavalitsuse korralduse „Sausti külas Kaljula elamuala detailplaneeringu algatamine“ eelnõud.*

2. Kas teile arusaadavalt sooviti üksnes 01.06.2021 istungil ettekandmisel/arutusel olnud dokumente või kõiki detailplaneeringu algatamise dokumente (sh ka enne ja pärast 01.06 istungit koostatuid)? *Vastavalt teabenõudele soovis teabenõudja üksnes vallavalitsuse istungil arutlusel olnud dokumente ning need Talle ka edastati.*
3. Kas vaide esitajale 25.11 saadetud dokumente käsitleti/koostati 01.06.2021 istungiks/istungil? *Jah.*
4. Millal on teabenõude vastuseks saadetud dokumendid koostatud? *Palun täpsustada mida on mõeldud koostamise all.*
5. Miks on teabenõudjale saadetud dokumentidel korralduste kuupäev ja number x-dega asendatud või puuduvad üldse? *Nimetatud korraldus pole Kiili Vallavalitsuse poolt vastu võetud vaid tegemist on korralduse eelnõuga. Sellest tulenevalt puuduvad teabenõudjale saadetud dokumentidel kuupäevad ja numbrid.*
6. Kas ja kus on registreeritud vaide esitajaga sõlmitud leping nr 8-15/80-21? *Nimetatud leping on registreeritud Kiili valla dokumendiregistris.*
7. Kui eelnimetatud leping on registreerimata, palun seda põhjendada. *Nimetatud leping on registreeritud dokumendiregistris.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.
2. AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Kiili Vallavalitsus on seega teabevaldaja AvTS-i mõttes.
3. AvTS § 4 lg 1 kohaselt on teabevaldajad kohustatud demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.
4. Kui teave on dokumenteeritult olemas, peab teabevaldaja hindama, mis ulatuses saab seda väljastada või kas on alust teabenõude täitmisest keelduda.
5. AvTS § 15 lg 4 sätestab, et kui teabenõudest ei selgu, millisel viisil või millist teavet teabenõudja soovib, peab teabevaldaja teabenõude täpsustamiseks võtma temaga ühendust.
6. Vaide esitaja väitel ei ole ta saanud dokumente, mida teabenõudes soovis. Samuti märgib ta, et teabenõue ei ole registreeritud nõuetekohaselt (pole märgitud vastutavat isikut); dokumendiregistris ei ole registreeritud vaide esitaja ja valla vahelist lepingut; vald ei vasta tahtlikult kirjadele.
7. Vaide esitaja soovib, et Andmekaitse Inspektsioon kohustaks Kiili valda registreerima dokumendid dokumendiregistris vastavalt seaduse nõuetele ning vastama teabenõudele tähtaegselt ja esitama taotletud teavet.
8. Tulenevalt AvTS § 45 lg 1 punktist 1 teostab Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet teabenõuete täitmise üle.
9. Vaide esitaja küsis 03.11 teabenõudes *Kiili Vallavalitsuse 01. juuni 2021 istungil nr 23 päevakorrapunktis 1.2.1 (Sausti külas Kaljula elamuala detailplaneeringu algatamine) ettekandmisel/arutlusel olnud kõik detailplaneeringu algatamise dokumendid koos lisadega.*
10. Vald vastas teabenõudele 09.11, seega seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Vaide esitaja väitel esitati talle dokumendid, mida ta küsinud ei olnud ning küsitu jäi saamata. Seega on praeguse vaide esemeks 03.11.2021 teabenõude mittenõuetekohane täitmine.
11. Ei saa nõustuda vaide esitaja väitega, et edastatud protokollid ei ole osa küsitust. Paludes

kõiki *detailplaneeringu algatamise dokumente koos lisadega,* on täiesti asjakohane esitada ka väljavõtted protokollidest, mis teemat käsitlevad.

Seejuures on 01.06.2021 istungi protokollis märgitud, et Kaljula elamuala detailplaneeringu algatamist arutatakse järgmisel vallavalitsuse istungil. Järgmise, 08.06.2021, istungi protokollis on kirjas, et Kaljula elamuala detailplaneeringu algatamise korraldust ei võeta vastu, sest see vajab täiendavat läbirääkimist ja info kogumist.

12. Vaide esitaja saatis 09.11.2021 vallavalitsusele uue teabenõude, teatades, et ei ole soovinud esitatud dokumente ning kordas: *Palun Kiili Vallavalitsusel saata 03.11.2021 teabenõudes taotletud dokumendid teabenõudes taotletud viisil.*

13. Kuna teabevaldaja oli 03.11 teabenõude juba täitnud nii, nagu ta sellest aru sai, pöördus teabevaldaja teabenõudja poole: *Raske on aru saada, milliseid dokumente soovite saada. Palun täpsustada. Lisada näiteks dokumendi number.*

14. Vaide esitaja kordas üle oma soovi, viidates planeerimisseaduses detailplaneerimist käsitletavatele sätetele ning sai vallavalitsuselt 23.11.2021 vastuse teabenõudele.

15. Vaide esitaja teatas 25.11 ja 06.12.2021 kirjades inspektsioonile, et talle esitatud dokumendid ei saanud olla teabenõudes küsitud 01.06.2021 vallavalitsuse istungil arutusel olnud dokumentideks, sest on näha, et need on pdf failidena trükitud 02.06.2021 ja 23.11.2021. Seega ei ole vaide esitaja arvates tegemist dokumentidega, mida ta küsis.

16. Vaide esitaja ei vaidlusta seda, et mõni teda huvitanud dokument oleks saamata jäänud. Seega on vallavalitsus pärast vastastikuseid täpsustusi/selgitusi esitanud vaide esitajale need dokumendid, mida 03.11.2021 teabenõudes küsiti.

17. AvTS § 20 punkt 1 sätestab, et teabenõue loetakse täidetuks, kui teave on teabenõudjale edastatud seaduses sätestatud viisil.

18. Teabenõude täitmise viisid on sätestatud AvTS §-s 17. Selle lõike 8 kohaselt eelistatakse teabenõude täitmisel teabenõude esitamise viisi. Kuna praegusel juhul oli teabenõue esitatud elektrooniliselt ning ei olnud nõutud teabe väljastamist paberkandjal või muul viisil, on teabevaldaja järginud seaduse nõudeid.

19. Seadus ei sätesta, millises vormingus asutus teavet koostab, säilitab ja väljastab. Seega ei saa ka Andmekaitse Inspektsioon teha asutusele ettekirjutust mõne konkreetse vormingu kasutamiseks (PDF või .odt või midagi muud). See jääb asutuse otsustada. Oluline on, et teabenõudes soovitud dokumendid edastataks teabenõudjale juurdepääsupiiranguteta osa. Praegusel juhul ei ole teabele juurdepääsu piiratud ning dokumendid on väljastatud täismahus.

20. Märgin lisaks, et dokumentidest hilisem koopia loomine ei tähenda tingimata dokumendi hilisemat koostamist. Samuti ei ole keelatud vallavalitsuse istungitel arutamisel olevate küsimuste dokumentideks vormistamine pärast istungi toimumist. Istungil saab kasutada ka dokumentide mustandeid ja töövariante. AvTS § 35 lg 2 punkti 2 alusel võib teabevaldaja tunnistada dokumentide kavandid ja nende juurde kuuluvad dokumendid enne nende vastuvõtmist või allkirjastamist asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks., st neid üldse mitte väljastada.

21. Andmekaitse Inspektsiooni pädevuses ei ole tuvastada dokumentide ehtsust. Kui vaide esitaja kahtlustab võltsimist, siis peab ta selle tuvastamiseks pöörduma uurimisasutuste poole.

22. Kui teabenõue vastus ei rahulda teabenõudjat, ta esitab seetõttu täpsustatud teabenõude, siis ei saa teabevaldaja ju seda täita esialgse teabenõude tähtaega järgides. Sisuliselt on tegemist puuduste kõrvaldamisega teabenõudes ning uus tähtaeg hakkab teabevaldajale kulgema paranduste (täpsustuste) saamisest. Teabenõudja ei ole ka omalt poolt selget nõuet esitanud, on ainult eeldanud, et teabevaldaja saab aru, mida soovitakse.

Praeguseks on siiski teabenõue täidetud ning puudub alus teabevaldajale ettekirjutuse tegemiseks.

23. Täiendavalt selgitan, et vaides nimetatud puudus (dokumendiregistris ei ole märgitud teabenõude täitjat), ei takistanud teabenõude täitmist ega teabevaldajaga kirjavahetuse pidamist, sellega ei ole teabenõudja õigusi oluliselt rikutud. Dokumendiregistrite pidamist kontrollib Andmekaitse Inspektsioon regulaarselt järelevalvemenetluste käigus. See ei ole käesoleva vaide teema. Ka on dokumendiregistris olemas vaide esitaja ja Kiili valla vahel sõlmitud haldusleping nr 8-15/80-21, mille puudumisele vaide esitaja viitas.
24. Selgitan ka, et Andmekaitse Inspektsioon ei saa kontrollida selgitustaotlustele ja märgukirjadele vastamist (vaides märgitakse, et kirjadele mittevastamine on valla süstemaatiline tegevus). Inspektsiooni pädevuses on kontrollida teabenõuete täitmist (st seda, kas väljastatakse avaliku ülesande täitmise käigus saadud või loodud dokumente). Kui ei vastata muudele kirjadele, kus selgitusi või seisukohti küsitakse, saab hea halduse tavast kinnipidamist kontrollida õiguskantsler.
25. Kuna teabevaldaja on täitnud teabenõude seaduses sätestatud viisil, ei ole alust ettekirjutuse tegemiseks. Seetõttu jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Biin
jurist
peadirektori volitusel